

Finspångs kommun
kommun@finspang.se

2023-05-02

1 (22)

Dnr-SI 2022:11333

Beslut

---

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Nyhemsskolan 7-9 i Finspångs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Nyhemsskolan 7-9 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. För varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Nyhemsskolan 7-9 skolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver skapa en systematik kring arbetet av hur läroplanens jämställdhetsuppdrag omsätts i undervisningen så att ändamålsenliga åtgärder vid behov kan vidtas.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Undervisningen behöver utvecklas så att eleverna blir mer delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

- Rektorn behöver fördjupa analysen av eventuella skillnader i bedömningar och betygssättning samt vid behov sätta in konkreta åtgärder.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **4 oktober 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till

skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se , eller per post till,

Skolinspektionen, Box 330, 583 01 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2022:11333) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att rektorn följer upp och analyserar skolans resultat och undervisningens genomförande. Utifrån analyser av resultaten beslutas om utvecklingsinsatser som genomförs och följs upp. Rektorn leder och organiserar även det pedagogiska arbetet på skolan med fokus på kunskapsresultat och värdegrundsarbete. Dock behöver ett systematiskt arbete med fokus på jämställdhet utvecklas vidare på skolan.

Uppföljning, analys och förbättringsåtgärder

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar skolans resultat och genomför insatser till följd av analysen. Av intervju med rektorn framgår att huvudmannen sammanställer resultat fördelat på årskurs, klass, kön och ämnen. Utifrån underlaget gör rektorn analyser bland annat kring elevernas progression och hur elevernas frånvaro påverkar betygen. Rektorn berättar att resultaten i vissa ämnen är lägre än i andra ämnen. Det finns även skillnad mellan pojkars och flickors resultat och så har det varit över tid. På skolan sätts också generellt få höga betyg. Rektorn och lärarna berättar att det pågår en lässatsning i samtliga klasser under mentorstid som en insats utifrån analys. Av lärarintervjun framgår att rektorn följer upp hur insatserna påverkar undervisningen i klassrummet genom att rektorn undersöker om insatser påbörjats och även ställer frågor kring hur insatserna går. Rektorn var till exempel med i planeringen av läsprojektet. Rektorn berättar vidare att eleverna i årskurs 7 presterar märkbart lägre än när de gick i årskurs 6. Den nedgång i betyg, som är tydlig i årskurs 7 jämfört med betygen från årskurs 6, pågår ända till vårterminen i årskurs 8. Som ett led i detta arbete har de infört ett introduktionspaket för eleverna när de börjar årskurs 7 som bland annat innehåller stöd kring digitala verktyg, digital struktur, lärstrategier och studieteknik. De har även infört en gemensam lektionsstruktur för alla klasser, vilket rektorn säger att hen tror kommer att hjälpa alla elever, inte bara elever i årskurs 7.

Tillsammans med huvudmannen förs kvalitetsdialoger utifrån elevernas kunskapsresultat varje termin där även centrala barn- och elevhälsan deltar. Av rektors analys av betygen har det framkommit att i ämnena teknik och moderna språk är betygen lägre än andra ämnen. Efter att ha intervjuat elever identifierade rektorn att undervisningen i teknik inte förmedlar att ämnet är särskilt viktigt. Rektorn har även identifierat ett behov av att ge undervisningen bättre materiella förutsättningar. De ska därför utrusta salen med ändamålsenligt möblemang och material i form av

specialverktyg och annan utrustning. Vad gäller moderna språk är de lägre resultaten något som de sett över tid. Det är många elever som väljer att avsluta sitt moderna språk eller ges betyget F. Där har insatsen bestått av bättre rutiner kring dokumentation av elevernas kunskaper och tydligare rutiner för överlämningar mellan lärare och årskurser, vilket tidigare inte alltid fungerat. Rektorn har även genomfört auskultationer i bland annat moderna språk för att följa upp kvaliteten i undervisningen. Som stöd i skolans utvecklingsarbete har skolan även en samverkan med Karlstad universitet.

Granskningen visar att det finns ett värdegrundsarbete på skolan men att det i viss mån inte systematiskt följs upp av rektorn. Rektorn berättar i intervju att värdegrunden vävs in i undervisningen, men att det inte finns något gemensamt arbete på skolan kopplat till värdegrunden just nu. Rektorn, lärarna och representanter från elevhälsan berättar i intervjuer att skolans värdegrundsarbete bland annat sker genom medveten planering av rastaktiviteter samt genom att uppmärksamma Förintelsens dag eller Internationella kvinnodagen. Av inkommen dokumentation framgår att det genomförs enkäter vid olika tillfällen under läsåret för att mäta den mer värdegrundsbaseade verksamheten på skolan. Rektorn berättar att resultaten från enkäterna visar på ett samband mellan klasser där elever upplever klassrumssituationen som stökig och resultaten gällande värdegrundsfrågor. Resultaten från enkäterna återkopplas till klasserna och arbetslagen som sedan ger förslag på vidare åtgärder för att stärka det förebyggande och främjande arbetet. Rektorn berättar vidare att lärarnas arbete med värdegrunden följs upp i medarbetarsamtalet, men inte på en detaljerad nivå. Rektorn säger att hens bild är att värdegrundsarbetet finns med som en del i undervisningen.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet på skolan. Det sker även ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen. Av inskickad dokumentation och av intervjuer med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan framgår att rektorn skapat förutsättningar för all personal att samverka i olika forum. Skolans ledningsgrupp träffas varje vecka och består av rektorn, biträdande rektor, specialpedagog samt de tre arbetslagsledarna. Skolan är organiserad i tre arbetslag som ansvarar för var sin årskurs av elever. När arbetslagen har möten deltar även representanter från elevhälsan. Utöver arbetslagen träffas lärarna även i ämneslag. Lärarna uppger i intervju att det är i ämneslagen som den främsta samverkan sker. I ämneslagen kan lärarna dela med sig av erfarenheter och material och planera tillsammans. Lärarna har en gemensam digital plattform där de sparar och delar arbetsmaterial med varandra, vilket kan vara till hjälp för nyanställda

lärare. Av intervju med rektorn och lärare framgår att det förekommer ett utvecklingsarbete på skolan. Förstelärarna är drivande i utvecklingsarbetet som gäller målområdena att höja måluppfyllelsen, öka likvärdigheten och att arbeta med skolförbättring. Lärarna uppger i intervju att det under förra läsåret genomfördes få ämneslagsmöten samt att det varit otydlig återkoppling från elevhälsan kring behov och punkter som lärarna lyft. Det har medfört att rektorn avsatt mer tid till ämneslag under innevarande läsåret och att det under nästa läsåret kommer att bli ännu mer tid. Under nästa läsåret kommer även elevhälsans personal att delta på ämneslagsmötena med syfte att elevhälsan ska få större insyn i undervisningspraktiken och lättare kunna utveckla det pedagogiska samtalet kring åtgärder och insatser.

Granskningen visar att det finns ett arbete för att introducera och stötta obehöriga lärare i arbetet. Av intervjuer framgår att några av skolans obehöriga lärare har mentorer, men inte alla. Rektorn berättar att hen tar reda på vilket stöd lärarna behöver genom att prata med de obehöriga lärarna. De obehöriga lärarna deltar även i alla forum på skolan, precis som den övriga personalen. Lärarna berättar i intervjuer att de obehöriga får gott stöd av sina kollegor och att närheten till kollegorna i arbetslaget medför att de snabbt kommer in i arbetet.

Jämställdhetsarbete

Rektorn följer upp och analyserar skillnader i kunskapsresultat samt hur eleverna upplever trygghet och studiero utifrån kön. Skolan har även vidtagit vissa åtgärder utifrån vad resultaten visar. Skolans betygsresultat och olika resultat från enkäter analyseras utifrån kön. Även frånvaro och anmälningar om kränkande behandling analyseras utifrån kön. Av intervju med rektorn framkommer att rektorn är medveten om att flickorna på skolan har högre studieresultat och att flickorna är mindre nöjda med trygghet och studiero än pojkarna men att det inte har lett till någon särskild insats som gäller hela skolenheten. Däremot finns riktade insatser kring vissa grupper på skolan, till exempel kring arbete med attityder.

Vid skolan bedrivs till viss del ett jämställdhetsarbete i undervisningen, men rektorns ledning och uppföljning av detta är begränsad. Rektorn säger i intervju att rektorn följer upp lärarnas arbete med jämställdhetsperspektivet i undervisningen under medarbetarsamtal och andra samtal men att hen inte följer upp specifikt hur jämställdhet behandlas i olika ämnen. Lärarna berättar i intervjuer att de till viss del arbetar med jämställdhet på skolan. Bland annat genom att de väljer böcker på ett medvetet och inkluderande sätt och att de är även noga med att tänka på vilket språkbruk de använder i förhållande till eleverna och deras könsidentitet. Lärarna beskriver inte arbetet som strukturerat men att det ändå genomsyrar

förhållningssättet på skolan. Lärarna beskriver också att vissa rastaktiviteter på skolenheten kan locka lite fler pojkar än flickor och sådana aktiviteter skulle kunna vara lite mer inkluderande. Eleverna berättar i intervjuer att lärarna kan behandla flickor och pojkar olika. Det märks bland annat genom att flickorna oftare får sitta i grupper än pojkar. I övrigt säger eleverna att de inte pratar så mycket om jämställdhet i skolan. Representanter för elevhälsan berättar i intervju att de under uppstartsdagarna vid läsårsstarten, diskuterades hur de nya förändringarna kring sexualitet, samtycke och relationer i läroplanen kan komma att påverka skolans undervisning och det gjordes en planering kring detta.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver skapa en systematik kring arbetet av hur läroplanens jämställdhetsuppdrag omsätts i undervisningen så att ändamålsenliga åtgärder vid behov kan vidtas.

Skolinspektionen bedömer att skolans jämställdhetsarbete behöver utvecklas och bli en del av skolans systematiska kvalitetsarbete. Granskningen visar att det till delar bedrivs ett jämställdhetsarbete på skolan. Skolans resultat följs upp utifrån kön och vissa åtgärder sätts in utifrån vad resultaten visar. Vidare bedrivs till viss del ett jämställdhetsarbete i undervisningen. Rektorns ledning och uppföljning av jämställdhetsarbetet på skolan är dock begränsad.

Av Lgr 22, avsnitt 1, framgår bland annat att skolan ska verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för alla människor, oberoende av könstillhörighet. I enlighet med grundläggande värden ska skolan också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska eleverna utveckla en förståelse av hur olika uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor. Av avsnitt 2.1 framgår vidare att läraren ska synliggöra och med eleverna diskutera hur olika uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter, samt hur könsmonster kan begränsa egna livsval och livsvillkor. Läraren ska också planera och genomföra undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.

Vidare framgår i avsnitt 2.8 Rektors ledarskap att rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen. Rektorn har vidare, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att utbildningen och undervisningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete följa upp och analysera hur lärarna i sin undervisning arbetar utifrån läroplanens jämställdhetsuppdrag. Vidare kan rektorn behöva göra ytterligare kartläggningar och analyser för att få en bredare bild av hur läroplanens jämställdhetsuppdrag omsätts i undervisningen. Genom att kartlägga den egna verksamheten blir det möjligt att få syn på utvecklingsområden och styrkor och på så sätt utveckla undervisningens kvalitet. Delar som kan vara av vikt ur ett ledningsperspektiv är bland annat att ta reda på om lärarna har de förutsättningar som behövs för att kunna bedriva jämställdhetsarbetet. Det kan handla om att ha kunskap om normer ur flera olika perspektiv samt kunskap och stöd för att granska den egna undervisningen ur ett jämställdhetsperspektiv.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att undervisningen genomgående är målfokuserad, strukturerad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. I undervisningen ges även ett aktivt stöd till elever utifrån elevernas behov. Lärarna arbetar dock i varierande grad med att motivera och ha höga förväntningar på eleverna samt att utmana elever som har kommit långt de kommit i sin kunskapsutveckling. Vidare görs eleverna delaktiga genom i sitt eget lärande men eleverna ges i mindre utsträckning möjlighet att vara delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen är varierad. Av intervjuer med rektorn och lärarna framgår att rektorn är positiv till att lärarna testat nya metoder och arbetssätt. Till exempel köptes små whiteboards in som eleverna kan använda vid gruppdiskussioner efter önskemål från en lärare. Ett annat exempel är att lärarna i moderna språk kunde köpa in frukost och ha lektion med temat frukost. Rektorn berättar vidare att det händer att eleverna tar upp med rektorn att vissa lektioner är tråkiga på skolan eller att vissa lärare inte är lika benägna att testa nya saker. Då tar rektorn upp det med den aktuella läraren och de diskuterar hur de kan lösa problemet.

Granskningen visar att lärarna ger eleverna ett aktivt lärarstöd i klassrummet. Under observationer framgick att lärarna arbetar aktivt med att hjälpa eleverna i klassrummet genom att de både spontant och när eleverna räcker upp handen hjälper eleverna med att lösa uppgifterna på lektionen eller svara på frågor. Eleverna berättar i intervju att de tycker att de får hjälp av lärarna i klassrummet och att lärarna hjälper eleverna inte genom att visa svaret utan genom att förklara och visa hur eleverna kan komma fram till svaret. Av intervju med rektorn framgår att rektorn uppfattar att lärarna ger eleverna ett aktivt lärarstöd och att det finns goda möjligheter för eleverna att få hjälp av lärare eller annan resurs i klassrummet. Rektorn berättar vidare att de arbetar med att öka kunskapen kring problematik som kan uppstå i klassrummet genom att utbilda lärarna i hur de möter utmanande elever i klassrummet.

Granskningen visar att det görs tydligt för eleverna vad undervisningens syfte och mål är. Av observationer och intervjuer med lärarna framgår att mål och syfte tas upp i början av de flesta lektionerna. Lärarna berättar att de följer en mall för hur en lektion vanligtvis ska gå till, där det finns en tydlig inledning med fokus på mål och syfte och en tydlig avslutning med summering. Det ska även finnas start- och stopptid för lektionen på tavlan för att göra det tydligt för eleverna. Lärarna säger också att de kan frångå mallen när de bedömer den som onödig. Rektorn följer upp genom de klassrumsbesök hen genomför samt genom samtal med elever och rektorn uppfattar att de flesta följer den givna rutinen .

Motivation och anpassning utifrån elevers behov och förutsättningar

Undervisningen stimulerar och stärker elevernas självförtroende och motivation, i varierande grad. Lärarna beskriver att de bland annat arbetar med att stärka elevernas tro på sin egen förmåga och öka deras motivation genom att arbeta med ett relationsskapande förhållningssätt och genom att involvera eleverna i deras lärande.

Detta gör de exempelvis genom att prata med eleverna kring de måldokument som upprättas för varje elev. I måldokumentet antecknas vilket betyg som eleven önskar uppnå och detta underlag används sedan i arbetet med att ge konstruktiv feedback till eleverna. Måldokumentet diskuteras även på utvecklingssamtalet. Lärarna berättar vidare att de ofta behöver övertyga eleverna om att de kan mer än vad de tror. Av intervju med eleverna framgår att vissa lärare är bra på att uppmuntra och att de blir positivt bemötta av lärarna, men att det finns andra lärare som inte gör undervisningen så rolig. Vidare beskrivs att det finns lärare som säger till eleverna att eleverna är där för sin egen skull, att det de lär sig har de nytta av i framtiden och använder sig av olika belöningssystem. Av intervjuer med rektorn och lärarna framgår att de pratar om vikten av att motivera eleverna. Att öka elevernas motivation är också ett av målen i verksamhetsplanen.

Granskningen visar att det finns ett aktivt arbete med att möta elever som behöver stöd. Av intervju med rektorn framgår att elevhälsan genomför screeningar med de elever som börjar årskurs 7 vid läsårets början. Utifrån de behov som framkommer har elevhälsan mandat att fördela resurser kring olika stödinsatser. Dessa insatser utvärderas och det sker även förändringar i resursfördelningen under terminens gång om behov uppstår. Rektorn berättar att det pågår en dialog mellan lärarna och elevhälsan för att utveckla strategier och ett mer kompensatoriskt arbete i klassrummet och den kommande förändringen då elevhälsans olika kompetenser även ska delta på ämneslagsmötena är ett led i att få mer struktur i detta arbete.

Lärarnas arbete med att förmedla höga förväntningar på eleverna och att utmana elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling kan stärkas. Av intervju med rektorn framgår att lärarna generellt sett har höga förväntningar på eleverna, men att det ibland kan finnas förutfattade meningar hos lärarna kring vissa elever och deras prestationsnivå och att lärare ibland säger att eleverna inte försöker tillräckligt. Rektorn berättar att de tänker extra mycket på detta när de får överlämningar från mellanstadiet med information kring eleven. Då, säger rektorn, att det är extra viktigt att bilden av eleven inte färgas negativt av informationen. Av intervju med rektorn och lärare framgår att lärarna generellt sett ger uppgifter till eleverna där samtliga betygssteg ska kunna uppnås. Även eleverna berättar i intervju att de kan få svårare uppgifter om de vill. De berättar vidare att vissa elever använder en lärobok för en högre årskurs och även fått göra prov kopplat till de årskurserna. Dock framgår av intervjuer att det kan skilja sig åt mellan ämnen. Lärarna beskriver att eleverna ska sträva vidare i sin kunskapsutveckling men poängterar samtidigt att eleverna måste få känna sig nöjda med det de presterar i skolan. Lärarna berättar vidare att de ofta behöver övertyga eleverna om att de kan mer än vad de tror. Rektorn berättar att de

diskuterar hur de stöttar elever som kommit långt i kunskapsutvecklingen. Rektorn säger dock att elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling är en elevgrupp som de ibland missar eller inte möter på ett tillräckligt bra sätt på skolan.

Elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande
Granskningen visar att eleverna görs delaktiga i sitt eget lärande. Rektorn berättar i intervju att det genomförs ämnessamtal med eleverna varje termin och att eleverna sätter individuella målsättningar i varje ämne. Ämnesläraren har sen samtal med eleven kring vad som behövs för att nå det målet. Lärarna berättar i intervju att samtalet med eleverna kring deras mål i ämnet gör det lättare att rikta konstruktiv feedback till eleven så att den vet hur den ska göra för att nå sitt mål i ämnet. Rektorn berättar vidare att de har följt upp detta arbete genom att intervjua några elever. Av uppföljningen framkom både sådant som fungerat bra och mindre bra i arbetet.

Lärarna och eleverna berättar i intervju att lärarna brukar prata om att det går att lösa uppgifter på olika sätt, exempelvis genom att läsa i boken eller söka upp informationen på internet. I matematik brukar läraren ha flera förslag på tavlan och gå igenom olika metoder att lösa ett problem. Eleverna berättar vidare att lärarna inte brukar säga svaret när de frågar utan förklarar eller visar hur eleven kan komma fram till svaret. I matematik kan läraren förklara på olika sätt och på olika svårighetsgrad. Vissa lärare gör så att om många elever fastnar på samma uppgift går de igenom det tillsammans med alla. Vid behov kan läraren sätta sig bredvid en elev som behöver hjälp. Lärarna kan också prata om olika metoder att lösa uppgifter på. Eleverna kan då välja det sätt de föredrar. I vissa ämnen visar läraren exempel på hur en elev löst uppgiften på A-nivå.

Granskningen visar att eleverna ges begränsad möjlighet att vara delaktiga i utformningen av undervisningen. Av intervju med lärarna framgår att det finns lärsituationer där eleverna själva får välja hur de ska lösa uppgifterna. Lärarna berättar att de är flexibla i sin undervisning och att de ofta ger eleverna olika alternativ och olika utmaningar. Inom exempelvis ämnet idrott och hälsa får eleverna vara med att påverka innehållet i stor utsträckning genom att de får önska aktiviteter. Lärarna säger dock att det är svårare att låta eleverna vara delaktiga i de mer teoretiska ämnena, där ges eleverna inte möjlighet att påverka innehållet särskilt mycket. Det eleverna kan få påverka är exempelvis vad en insändare ska handla om eller vilken text de ska läsa. Lärarna säger också att eleverna har inflytande över vilka examinationsformer som kan användas till att examinera det ämnesområdet. Eleverna berättar i intervju att lärarna ibland frågar vad de är intresserade av och vill lära sig mer om men att lärarna sällan brukar fråga eleverna vad de vill.

Granskningen visar att det inte sker någon strukturerad utvärdering av undervisningen. Rektorn berättar i intervju att de inte har något systematiskt arbete med att utvärdera undervisningen på skolan. En del information kring undervisningen framkommer i de enkäter som genomförs och en del information kommer från informella samtal med elever om hur de upplever undervisningen. Klassråd och elevråd är också forum för eleverna att uttrycka åsikter, även om det inte heller där sker en strukturerad utvärdering av undervisningen, berättar rektorn. Det finns inga rutiner för arbetet med hur eleverna kan påverka undervisningen, men rektorn uppfattar att det sker dialoger mellan lärare och eleverna kring exempelvis vilken typ av examination de ska ha. Lärarna berättar i intervju att de till viss del utvärderar undervisningen men att det inte sker strukturerat. En lärare berättar i intervju att hen har utvärderat höstterminens undervisning tillsammans med eleverna. Exempelvis utvärderades vad som var bra och vad som kan bli bättre, vilka moment som eleverna vill ha mer av eller mindre av samt vad läraren kan bli bättre på. På frågan om lärarna regelbundet arbetar med att utvärdera undervisningen per termin eller utvärdera en enskild lektion svarar en lärare att de exempelvis har ett lappsystem med gröna och röda lappar för utvärdering. Eleverna får berätta varför något till exempel är rätt. En lärare svarar att hen nog kan bli bättre på att utvärdera undervisningen. Eleverna berättar vidare i intervju att de främst får utvärdera sin egen prestation på lektionerna och inte lärarens undervisning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Undervisningen behöver utvecklas så att eleverna blir mer delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.

Skolinspektionen bedömer att arbetet med elevernas inflytande över utbildningen behöver utvecklas genom att förbättra elevernas möjligheter att delta i planering och kontinuerlig utvärdering av undervisningen. För närvarande varierar graden av elevernas delaktighet och formerna för den mellan olika lärare. Även om skolenheten själv identifierat behovet av att öka elevernas delaktighet, saknas för närvarande ett gemensamt arbete med att öka elevernas möjligheter till reellt inflytande på undervisningen.

Av 4 kap. 9 § skollagen framgår att elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem.

Av Lgr 22, avsnitt 2.3, framgår att ett av skolans mål med utbildningen är att varje elev successivt utövar ett allt större inflytande över sin inläring och för sitt arbete i skolan. Vidare framgår bland annat att lärarna ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Läraren ska också tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar att undervisningen utvecklas så att lärarna i högre grad låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen och mer systematiskt utvärderar undervisningen tillsammans med eleverna. Eleverna kan exempelvis bidra med idéer på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen. Vidare rekommenderar Skolinspektionen att eleverna kontinuerligt får utvärdera undervisningen så att lärarna kan använda detta underlag som utgångspunkt för vidare planering och utveckling av undervisningen.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att det pågår ett aktivt och medvetet arbete på skolan för att skapa en trygg miljö och studiero. Elevernas upplevelse av trygghet och studiero följs regelbundet upp och förbättringsåtgärder vidtas. Det finns ett samlat arbete kring trygghet och studiero där elever och lärare gemensamt arbetar för att skapa en lugn och trygg studiemiljö.

Trygghet

Granskningen visar att det finns ett aktivt och medvetet arbete på skolan för att skapa en trygg miljö för eleverna. Av intervjuer framkommer att det finns ett gemensamt förhållningssätt bland lärarna på skolan och att värdegrundsarbetet genomsyrar

arbetet med trygghetsfrågor. Rektor, lärare och övrig personal är synliga på raster och det finns planerade rastaktiviteter som eleverna kan delta i. Skolan har tydliga ordningsregler och rutiner som följs. Eleverna görs delaktiga i arbetet med att skapa trygghet genom elevrådet som är med och utformar ordningsreglerna men även genom de informella samtal som rektorn och personalen har med eleverna i korridorerna. Av intervjuer framkommer att skolan inte har något pågående arbete kring trygghet på nätet, men att de lyfter frågan om en situation uppstår. Den mobilfria skolan bidrar till att det är färre sådana händelser säger rektorn. Eleverna berättar i intervju att de känner sig trygga under skoltid och att eleverna behandlar varandra väl. Om något händer vet de vem de kan vända sig till och eleverna säger att lärarna brukar fråga om de känner sig trygga på skolan. Eleverna berättar i intervju att de tycker att den mobilfria skolan är dålig, de vill gärna ha sina mobiler, men de tror att det skulle bli mer bråk om de hade tillgång till mobilerna under skoldagen.

Granskningen visar att skolan följer upp elevernas trygghet samt vid behov sätter in trygghetsskapande åtgärder. Av intervju med rektorn framgår att varje år genomförs en trygghetsenkät och baserat på resultaten görs förändringar. Exempelvis har otrygga platser och situationer identifierats. Resultaten diskuteras med eleverna så eleverna får veta att förändringar sker och så rektorn vet att elevernas svar har uppfattats rätt. Av intervjuer med rektorn framgår att skolans tidigare möblering, där elevskåpen var placerade på samma ställe, identifierades som otrygg. Det föranledde att elevskåpen flyttades till korridorerna och att de nu öppna ytor kunde användas för att ge eleverna möjlighet att umgås och utföra olika rastaktiviteter. Dessa ytor är bemannade med fritidsledare som även genomför olika rastaktiviteter, såsom tipspromenader, olika turneringar och musikquiz. Av intervju med elevhälsans personal framgår att trygghetsenkäten varje år har ett speciellt fokusområde. Förra enkäten hade rastmiljön som fokus eftersom skolenhetens fysiska område minskat till följd av att skolenheten numer delar rastmiljö med en annan skolenhet. Resultatet från enkäten visade de platser som eleverna upplevde mest otrygga och utifrån det har insatser gjorts genom att personal har satts in på de otrygga platserna. En annan åtgärd för att skapa trygghet är att lärarna äter i matsalen, vilket gör att eleverna har vuxna att sitta tillsammans med under lunchen.

Studiero

Granskningen visar att det finns ett gemensamt arbete på skolan för att skapa studiero. Rektor berättar i intervju att den gemensamma lektionsstrukturen är en del av det arbetet. Det innebär att lektionerna börjar och slutar på samma sätt, vilket även framgår av observationer. Lärarna berättar i intervju att det gemensamma arbetet som görs med eleverna i årskurs 7 är en förebyggande åtgärd för studieron. Andra

gemensamma strategier för att skapa studiero är att eleverna har fasta platser i klassrummet, att eleverna har hemklassrum samt att de infört ett system med färgkodade mappar, en färg per ämne, för att eleverna ska ha med sig rätt saker till klassrummet. Även att skoldagen inleds med mentorstid ses som en åtgärd att skapa studiero.

Granskningen visar att skolan följer upp elevernas studiero samt vid behov vidtar åtgärder för att skapa en lugn studiemiljö. Elevernas upplevelser följs upp via trivsel- och trygghetsenkäten. Om det uppstår situationer där studieron brister så diskuteras det bland annat på arbetslagsmöten. Av intervjun med rektorn och lärare framgår att studieron varierar mellan olika klasser. Även av intervju med elever framkommer att studieron varierar mellan olika lärare och att studieron är bättre på de lektioner när lärarna säger till på ett trevligt sätt. Rektorn beskriver att om det framkommer att det finns behov av insatser i en specifik klass, så kan insatser göras både för att stötta enskilda individer och det kan även göras insatser på gruppnivå. Rektorn berättar att hen också vid behov pratar med lärare som behöver stöd i att skapa studiero. Det kan handla om att diskutera lektionsupplägg eller tonläge i klassrummet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att rektorn följer upp skillnader i betyg samt mellan resultat på nationella prov och betyg ur ett likvärdighetsperspektiv. Analysen av orsaker till uppkomna skillnader behöver dock utvecklas för att relevanta åtgärder ska kunna vidtas. Rektorn ser även till att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar och för att kunna sätta likvärdiga betyg. Lärarnas förutsättningar för att samverka i arbetet med att kvalitetssäkra bedömningar och betyg varierar dock.

Uppföljning och analys av betyg

Rektorn följer upp skillnader i betyg ur ett likvärdighetsperspektiv, men analysen av orsakerna behöver utvecklas för att relevanta åtgärder ska kunna vidtas. Som framgår under område 1 så följer rektorn upp och analyserar skolans resultat fördelat på

årskurs, klass, kön, och ämnen och genomför insatser till följd av analysen. Rektorn berättar att de har tillräckligt med sammanställningar och underlag att utgå från för analys av bedömningar och betygssättningen. Vidare framgår att rektorn har uppmärksammat skillnader i betygssättningen bland annat i olika ämnen och mellan lärare. Rektorn beskriver vidare att det finns en del lärare som är hårdare i sina bedömningar, medan andra lärare har ett mer varierat och brett underlag vilket resulterar i att lärarna har olika grund för sin betygssättning. Av intervjun med rektorn framgår att eleverna har sagt till rektorn att lärarna ställer olika krav och att det är omöjligt att få vissa betyg hos vissa lärare till rektorn. Rektorn för vissa samtal med pedagoger om detta och har även initierat diskussioner i ämneslagen. Av intervju med rektorn framgår dock att lärarna behöver ha en större samsyn kring betyg och bedömning samt att det saknats kontinuitet i arbetet med bedömning och betygssättning.

Granskningen visar att avvikelserna mellan resultaten på de nationella proven och betygen har uppmärksamats av rektorn. Av intervjuer med lärare framgår att de är medvetna om att slutbetygen i svenska, matematik och engelska på skolenheten är högre än resultaten på de nationella proven. Av intervju med rektorn och lärare framkommer att det har förts ett resonemang på skolan vad gäller avvikelser mellan nationella prov och slutbetyg. Bland annat har de tagit upp att skillnaderna kan bero på om de nyligen har arbetat med just det ämnesområde som kommer på provet eller att det har gjorts satsningar på vissa områden efter att proven genomförts. Enligt rektorn har de dock inte gjort någon djupgående analys av orsakerna till avvikelserna.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Rektorn ser till att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar och sätta likvärdiga betyg. Granskningen visar att det pågår ett aktivt arbete med att aktualisera frågor kring betyg och bedömning på skolan. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att rektorn på arbetsplatsträffar låtit lärare berätta om specifika fall och dilemman för att aktualisera problematiska frågor kring bedömning och betygssättning. Även de observationer av undervisningen som rektorn genomför är viktiga i detta arbete. Huvudmannen genomför även gemensamma dagar för kommunens lärare och då har bedömning och betygssättning varit ett återkommande tema. Skolan har detta läsår haft föreläsningar kring de nya läroplanerna och på skolan har de diskuterat att de kanske fastnat alltför mycket på specifika formuleringar i betygskriterierna tidigare. Förra året genomfördes även en kurs i bedömning och betygssättning. I kursen ingick konkreta sätt att kontinuerligt

samla in och dokumentera elevernas kunskaper med syfte att få ett mer varierat underlag för betygssättning samt en handlingsplan för att hantera betygsunderlag.

Granskningen visar att lärarna ges vissa förutsättningar att kvalitetssäkra betyg. Av intervju med lärarna framgår att lärarna följer upp och analyserar sin betygssättning ämnesvis i ämneslagen. Resultatet av denna uppföljning har lärarna därefter skickat vidare till rektorn. Bland annat uppger lärarna att de tittat på skillnader i betyg och analyserat om något ämne har låga betyg i en viss klass eller om en viss klass har lägre betyg överlag. Lärarna har även analyserat betygen utifrån kön. Exempelvis har lärarna i idrott och hälsa analyserat om det finns skillnader mellan lärare och klasser och försökt identifiera mönster. Lärarna berättar i intervju att analysen visat att lärarna bedömer på liknande vis och att inga skillnader i resultaten bland eleverna har identifierats. Även lärarna i svenska har analyserat betygssättningen och identifierat att det sätts få höga betyg i ämnet. Lärarna har inom ämneslaget diskuterat detta och kommit fram till att bedömningen och betygssättningen ändå är rimlig. Lärarna inom de naturvetenskapliga ämnena beskriver att de ofta diskuterar elevernas uppgifter och att de även diskuterar bedömningen med ämneskollegor med lärare i svenska när uppgiften till exempel innehåller källkritik. Inom matematik förekommer även sambedömning med lärare från andra skolor berättar lärarna. Lärarna beskriver att rektorn styr processen med att analysera betyg i ämneslagen. Lärarna berättar vidare att förr var det vanligare att betygssättningen skiljde sig åt mellan lärarna men att likvärdigheten inom betygssättningen har ökat. Lärarna berättar i intervjun att inom vissa ämneslag träffas lärarna när det är dags för betygssättning för att sätta betygen tillsammans för att öka likvärdigheten. Lärarna berättar vidare att de samrättar de nationella proven som avidentifieras. Nyanställda och obehöriga lärare får stöd i ämneslag och arbetslag kring bedömning och betygssättning och i de fall det saknas ämneskollegor finns möjlighet att samverka med lärare från andra skolor. Rektorn beskriver dock att förutsättningarna för lärarna att samverka inte är tillräckligt bra och planerar att utöka antalet tillfällen för ämneslag under nästa läsår. Rektorn beskriver även samverkan med ämneskollegor från andra skolor som sporadisk och att det inte är många formella träffar per läsår.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver fördjupa analysen av eventuella skillnader i bedömningar och betygssättning samt vid behov sätta in konkreta åtgärder.

Skolinspektionen bedömer att rektorn kan fördjupa sin analys gällande bedömningar och betygssättning ytterligare. Granskningen visar att rektorn har följt upp skillnader mellan betyg i olika ämnen samt mellan resultaten på nationella prov och slutbetyg, men analysen av orsakerna behöver utvecklas för att relevanta åtgärder ska kunna vidtas

Av 1 kap. 9 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas. Vidare anges i 3 kap. 14 § skollagen att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar.

Av Skolverkets kommentarer till allmänna råd om Betyg och prövning (SKOLFS 2022:417), s. 48 framgår att det är viktigt att skolenheten har rutiner för att analysera betyg och nationella provbetyg för att säkerställa att betygen är så rättvisande och likvärdiga som möjligt och att resultaten från de nationella proven särskilt har beaktats. Om det kommer fram att det finns avvikelser mellan betyg och betyg från ett nationellt prov, är det av vikt att rektorn följer upp vad avvikelserna kan bero på och om de är motiverade eller inte. Vissa avvikelser som upptäcks i en sådan analys kan naturligtvis vara motiverade. Rektorn kan då behöva få mer information från lärarna om orsakerna till avvikelserna. Utifrån vad uppföljningen av betygen och betygssättningen visar kan rektorn behöva sätta in olika insatser. Det kan handla om att se över hur arbetet med betygssättning är organiserat eller att vid behov säkerställa att lärare får kompetensutveckling så att betygen sätts i enlighet med författningarna. Det kan även handla om att säkerställa att lärare har fått möjligheter att samråda med andra lärare vid tveksamheter om hur en elevs resultat på ett nationellt prov särskilt har beaktats vid betygssättningen. Vidare framgår på sid. 47 att när lärare följer upp hur den egna betygssättningen förhåller sig till provbetygen från nationella prov handlar det om att ställa sig frågor om den egna tolkningen av betygskriteriernas nivåer ligger för högt eller för lågt i relation till de nationella provens. Ju större avvikelser på gruppnivå mellan betyg och nationella provbetyg, desto större skäl att analysera om avvikelserna indikerar att lärarens egna betygskrav behöver sänkas eller höjas. En analys kan också behöva göras för att ta reda på varför läraren har bedömt att provresultatet inte har gett en lika relevant bild av nivån på elevernas kunskaper som det egna betygsunderlaget har gett.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn att fortsätter det påbörjade arbetet genom att på ett systematiskt sätt följa upp och analysera lärarnas betygssättning ur ett likvärdighetsperspektiv. Här är det särskilt viktigt att reflektera över om betygen glider iväg i någon riktning, över tid, särskilt uppåt i betygsskalan.

På Skolinspektionens vägnar

X Lena Stadler

Beslutsfattare
Signerat av: Lena Stadler

X Therése Tunek

Föredragande
Signerat av: Therése Tunek

I handläggningen av ärendet har även utredarna Maja Beckman och Therese Nehler medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

---

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektorn och biträdande rektorn
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket och intervjuer på distans för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 28 februari och den 1 mars 2023 och genomförde intervjuer på distans den 2 mars 2023. Besöket genomfördes av Therése Tunek, Maja Beckman och Therese Nehler.

Nyhemsskolan 7-9 är en kommunal skola i Finspångs kommun med undervisning i grundskolan. Skolenhetens arbete leddes vid tidpunkten för Skolinspektionens granskning av en rektor samt en biträdande rektor. Nyhemsskolan 7-9 har cirka 35 lärare organiserade i årskursvisa arbetslag. Läsåret 2022/2023 får nästan 300 elever sin utbildning i grundskolan vid skolenheten.